

який знаходиться у кризовому стані, використовуються спеціалістами з оціночної діяльності вкрай рідко.

Визначення вартості об'єкта з обмеженим ринком застосовується до об'єктів, продаж яких на відкритому ринку жорстко регулюється державою або потребує додаткових витрат порівняно із витратами, що необхідні для продажу товарів, які знаходяться у вільному обігу на ринку. Залежно від факторів вартості визначають вартість заміщення та вартість відтворення об'єкта оцінки.

Висновки. Таким чином, з усіх розглянутих підходів оцінки бізнесу з метою антикризового управління може бути використаний витратний підхід, за допомогою якого вартість діючого підприємства визначатиметься із використанням методу чистих активів та методу ліквідаційної вартості, залежно від того, на якій стадії життєвого циклу знаходиться підприємство.

Оцінка вартості бізнесу є важливою для антикризового менеджера як вихідна інформація для прийняття рішень по відновленню підприємства, розробки плану дій та є чинником ефективності антикризових заходів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Єрофеева Т.А. Підходи до оцінювання вартості бізнесу: проблеми їх використання / Т.А. Єрофеева // Наукові записки. – 2007. – Т. 68. Економічні науки. – С. 25–30.
2. Коупленд Т. Стоимость компаний: оценка и управление / Т. Коупленд, Т. Коллер, Дж. Муррин. – М. : Олимп-Бизнес, 2008 – 576 с.
3. Круш П.В. Управління вартістю підприємств / П.В. Круш, С.В. Поліщук // Маркетинг в Україні : зб. наук. праць. – 2003. – № 4. – С. 16–19.
4. Крушвиц Л. Финансирование и инвестиции / Л. Крушвиц. – СПб. : Питер, 2001. – 320 с.
5. Куприн А.А. Оценка стоимости предприятия (бизнеса) : [учебно-метод. пособ.] / А.А. Куприн, А.В. Буга. – СПб. : Астерион, 2012. – 246 с.
6. Мерсер К., Хармс Т.У. Интегрированная теория оценки бизнеса / К. Мерсер, Т.У. Хармс. – М. : Маросейка, 2008.
7. Патрікі Н.П. Методичні підходи до оцінювання вартості бізнесу / Н.П. Патрікі // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : зб. наук. праць ; відп. ред. О.Є. Кузьмін. – Львів : Львівська політехніка, 2009. – С. 163–170.
8. Попович Д.В. Особливості застосування основних підходів до оцінювання бізнесу в період кризи / Д.В. Попович // Науковий вісник ЛНТУ України. – 2015. – Вип. 25-1. – С. 338–344.
9. Рутгайзер В.М. Оценка стоимости бизнеса : [учеб. пособ.] / В.М. Рутгайзер. – М. : Маросейка, 2007. – 448 с.
10. Хаустова В.Є. Методологічні засади оцінки вартості підприємства / В.Є. Хаустова, О.І. Матюшенко // Проблеми економіки. – 2009. – № 4. – С. 57–76.
11. Шевчук О.В. Опційний метод оцінки бізнесу / О.В. Шевчук, А.В. Зименко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць. – 2008. – № 2(12). – С. 130–134.
12. Юрчишин В. Україна – від кризи до кризи / В. Юрчишин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/upload/ukraine-vid_kryzy_doKryzy.pdf.

УДК 658.589(045)

Громова А.Є.

асистент кафедри фінансів

*Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Могилка О.Ю.

студентка

*Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Статтю присвячено теоретичним основам розвитку інноваційної діяльності підприємств. Висвітлено основні фактори, які стримують інноваційні процеси в підприємстві. Визначено напрями активізації інноваційного розвитку вітчизняних підприємств.

Ключові слова: інновації, фінансові ресурси підприємства, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, інноваційна сфера, інноваційна політика.

Громова А.Е., Могилка А.Ю. ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ УСПЕШНОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Статья посвящена теоретическим основам развития инновационной деятельности предприятий. Раскрыты основные факторы, сдерживающие инновационные процессы в предпринимательстве. Определены направления активизации инновационного развития отечественных предприятий.

Ключевые слова: инновации, финансовые ресурсы предприятия, инновационная деятельность, инновационное развитие, инновационная сфера, инновационная политика.

Gromova A.E., Mohylka O.U. INNOVATIVE ACTIVITY AS A PART OF SUCCESSFUL INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article is devoted to theoretical basics of innovation activity. The basic factors that hinder innovation processes in business. The directions of innovational development of domestic enterprises.

Keywords: innovation, financial resources of the enterprise, innovation, innovation development, innovation sphere, innovation policy.

Постановка проблеми. В умовах сучасного розвитку ринкових відносин і посилення конкуренції усе більшого значення для розвитку країни та для успішної фінансово-господарської діяльності підприємств набуває інноваційний розвиток, який передбачає використання технологій та створення принципово нової продукції. Інновації та інноваційна діяльність є необхідною складовою процесу забезпечення успішного, довготривалого та стійкого функціонування промислового підприємства, однією з фундаментальних складових ефективної стратегії та важливим інструментом забезпечення конкурентних переваг.

У наш час потреба в активізації інноваційної діяльності, що розглядається як передумова економічного зростання, нагтовхується на безсистемність процесу впровадження інноваційної продукції, їх комплексного використання, недосконалість, а подекуди і відсутність формалізованого апарату прийняття управлінських рішень і оцінки їх наслідків, невизначеність економічного механізму управління інноваційною діяльністю підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами інноваційної діяльності у системі функціонування промислових підприємств займалися О.М. Алімов, В.П. Александрова, Л.К. Безчасний, П.Ю. Бельський, Є.І. Бойко, В.М. Геєць, О.Є. Кузьмін, О.О. Лапко, В.І. Павлов, С.М. Писаренко, Д.М. Черваньов, М.Г. Чумаченко та ін. У наукових працях даних науковців розглядаються питання створення, оцінки, реалізації інновацій у процесі використання фінансових ресурсів підприємства. Теоретичні та практичні засади інноваційної діяльності висвітлені у класичних працях Й. Шумпетера. Однак роль інноваційної діяльності в глобальному аспекті ще не до кінця вивчена, масштаби та рівень наукової розробки цього питання залишаються недостатніми, тому існує необхідність подальших досліджень.

Мета статті полягає в необхідності активізації інноваційної діяльності промислових підприємств України, визначенні напрямів підвищення їх інноваційної активності та розгляді економічних умов, проблем та перспектив інноваційного розвитку промислових підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інновації та інноваційна діяльність є необхідною складовою процесу забезпечення успішного, довготривалого та стійкого функціонування підприємства, однією з фундаментальних складових ефективної стратегії та важливим інструментом забезпечення конкурентних переваг. Інновації у наш час – одне із найскладніших явищ, яке визначає економічне зростання, розвиток і стійкість фінансово-господарської діяльності промислового підприємства.

Інноваційна діяльність у загальному розумінні – це системний вид діяльності, спрямований на створення і реалізацію в суспільну практику інновацій. У результаті інноваційної діяльності народжуються нові ідеї, нові або вдосконалені продукти, технологічні процеси, з'являються нові форми організації та управління різними сферами економіки та її структур. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. конкретизує її узагальнене розуміння: інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів та послуг [1].

Інноваційна діяльність підприємства безпосередньо формується та здійснюється в умовах інноваційного

середовища, під яким пропонується розуміти визначену і сформовану систему факторів: політичних, правових, економічних, виробничо-технологічних, ринкових, соціокультурних, міжнародних, що забезпечує розвиток інноваційної діяльності підприємства.

Рівень розвитку підприємств значно залежить від придбання нових технологій, що забезпечують тривалу конкурентоспроможність продукції, високі економічні результати діяльності промислових підприємств. Потрібно зазначити, що не слід інвестувати кошти в ті проекти, що вже розроблені і використовуються в інших державах. Тому найважливішим завданням підприємств є пошук резервів збільшення власних фінансових ресурсів і найбільш ефективне їх використання з метою підвищення ефективності роботи промислового підприємства в цілому [8, с. 135].

Безперечно, стан інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні не у найкращому стані. Багато експертів вважають, що головною причиною гальмування інноваційного розвитку є брак фінансових ресурсів, адже їх ефективне формування і використання забезпечує фінансово стійкість підприємств, запобігає їхньому банкрутству. Проте існує ряд інших, не менш важливих причин, таких як спад платоспроможного попиту на вітчизняну продукцію з боку держави та підприємницького сектору, непривабливість вітчизняних підприємств для іноземних інвесторів через невміння держави фінансово грамотно спрямувати грошові потоки та інші економічні та політико-правові проблеми, тому підприємства змушені приділяти більше уваги проблемам, пов'язаним із формуванням і підвищенням ефективності використання фінансових ресурсів [2, с. 238].

Під час загального спаду виробництва, економічної і фінансової кризи основою української політики, на жаль, стає не стратегія розвитку, а стратегія виживання. Будь-які пропозиції щодо впровадження інновацій на підприємствах стикаються з проблемою забезпечення інноваційних процесів необхідним обсягом інвестиційних ресурсів. Тому більшість підприємств зберігає орієнтованість на застарілі технології, які не дають можливості розвитку конкурентоспроможності промислового підприємства [3, с. 145].

В Україні сьогодні інноваційна сфера знаходиться лише в стадії формування, тому детального аналізу потребує інфраструктура ринку інноваційного промислового підприємства. Постійна орієнтація на підвищення конкурентоздатності за рахунок поліпшення якості продукції, мінімізацію товарно-матеріальних ресурсів, гнучкість і мобільність технологічних процесів потребує від промислових підприємств запровадження нововведень, здійснення адаптованих до ринкових умов техніко-технологічних інноваційних перетворень.

Очевидним є те, що розв'язання питань, пов'язаних із активізацією інноваційної діяльності промислових підприємств, є однією із основних умов забезпечення успіху ринкових реформ. Інноваційна діяльність підприємств в Україні характеризується трьома відмінними чинниками:

- наявністю об'єктивних умов для розвитку, наявним значним науково-технічним потенціалом і наукоємними виробництвами;
- необхідністю подолати системну кризу;
- недостатнім законодавчим, нормативним забезпеченням і відсутністю джерел фінансування [4, с. 19].

З огляду на дану ситуацію українські промислові підприємства не поспішають підвищувати свою інноваційну активність, залишаючи її на низькому рівні. Підвищення активності залучення інвестицій

у промислові підприємства є однією з головних передумов стабільності та сталого розвитку промислових підприємств, оскільки це дозволяє не лише змінити характер виробничої діяльності, але й наповнити її новим значенням і практичним змістом.

Світовою практикою напрацьовано три типи стратегій інноваційного розвитку:

- стратегія перенесення (використання зарубіжного науково-технічного потенціалу та перенесення його досягнень на власну економіку);
- стратегія запозичення (освоєння виробництва високотехнологічної продукції, що вже вироблялася в інших країнах);
- стратегія нарощування (використання власного науково-технічного потенціалу) [7, с. 26].

Забезпечення успішного функціонування та стійкого розвитку підприємства потребує врахування особливостей виробництва продукції при плануванні їх діяльності, зокрема, при плануванні організаційно-технічного розвитку.

Слід зазначити, що за останні роки урядом було прийнято багато постанов та рішень, державних програм, спрямованих на підвищення інноваційної результативності підприємств, але більшість з них не вдалося реалізувати в повному обсязі в реальній економіці.

Значний вплив на розвиток інноваційного потенціалу підприємства здійснюють фактори ринкового середовища, найважливішим з яких є державна політика. Розглянемо слабкі ланки в розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств України (рис. 1) [5, с. 115].

Для того щоб підприємство могло бути конкурентоспроможним в області інноваційної діяльності, необхідно, щоб були створені організаційно-економічні передумови активізації підприємницької діяльності.

Також необхідно стимулювати інноваційну діяльність підприємства, а саме необхідними є: мотивація

працівників до інноваційної діяльності, зменшення міграції вчених, законодавчі зміни в галузі інноваційної діяльності щодо пільг і стимулів, зокрема, зниження податків для підприємств, які розвиваються, надання інноваційним підприємствам кредитів із зниженням процентної ставки, упровадження системи сертифікації і стандартів, що заохочує споживання інноваційних товарів, високоякісних товарів харчування, нових медичних та транспортних послуг, здійснення державного лобювання інтересів українських виробників інноваційної продукції на міжнародному рівні, інтеграція науково-технічного потенціалу України у світове господарство [6, с. 1–3].

Про ефективність реалізації інновацій свідчать не лише економічні результати. Інновації можуть змінювати й умови праці, зменшувати потребу в неповнолюваних ресурсах, створювати можливість виконання тих робіт, які досі були поза межами людських чи технічних можливостей, формувати нові напрями науково-технічного розвитку тощо.

Зарубіжний досвід та аналіз вітчизняної практики господарювання дають змогу стверджувати, що державна політика щодо активізації підприємницької діяльності має передбачати:

– створення економічних, правових і соціальних передумов, що забезпечували б розвиток ефективного бізнесу (прискорення виходу промислових підприємств з кризового стану, стабілізації економічної та політичної ситуації, швидке завершення реальної трансформації відносин власності, забезпечення державних гарантій свободи підприємництва);

– практичну реалізацію державної системи підтримки всіх напрямів підприємництва (завершення формування належної ринкової інфраструктури, реалізація системи фінансової підтримки підприємства, включаючи формування стартового капіталу, розробку і запровадження механізму надання пільг підприємствам, які впроваджують і реалізують інноваційну продукцію, створення умов для зовнішньоекономічної діяльності, зпочаткування прогресивної системи підготовки кадрів для сучасного бізнесу, максимально можлива активізація малого підприємництва; запровадження прогресивного оподаткування прибутку від випуску застарілої і недосконалої продукції чи у випадку використання екологічно небезпечної технології).

Зазначені заходи дадуть змогу сформувати сприятливий інноваційний клімат промислових підприємств, задіяти всі необхідні механізми та стимули підвищення рівня залучення фінансових ресурсів.

Таким чином, ефективне функціонування інноваційної діяльності призведе до успішної інноваційної політики промислових підприємств.

Висновки. В умовах трансформаційної економіки вирішальною умовою розвитку та стабільності підприємств є ефективність їх інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність промислових підприємств стає тією рушійною силою, яка здатна забезпечити конкурентоспроможність підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках. Основною умовою забезпечення економічного розвитку є ефективне використання інноваційних фінансових ресурсів підприємства. Використання сукупності інноваційних технологій у процесі розвитку економіки на будь-якому її рівні забезпечує перехід на якісно новий тип розвитку, який надає можливість забезпечити економічну стійкість та конкурентоспроможність.

Рис. 1. Слабкі ланки інноваційного потенціалу підприємств України

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-ГУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
2. Сенів Б.О. Проблеми та перспективи інноваційної діяльності в Україні / Б.О. Сенів // Українська наука: минуле, сучасне і майбутнє. – 2011. – № 16. – С. 237–247.
3. Бондарчук М.К. Інноваційний розвиток підприємств як чинник економічного зростання держави / М.К. Бондарчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.15. – С. 142–147.
4. Войнаренко М.П. Інноваційний розвиток промислових підприємств: аналіз та оцінки : [монографія] / М.П. Войнаренко, А.В. Череп, Л.Г. Олейнікова, О.Г. Череп. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 444 с.
5. Омельчак Г.В. Концептуальні основи розвитку інноваційного потенціалу підприємств / Г.В. Омельчак // Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». – 2014. – № 2. – С. 113–118.
6. Оніпко Т. Проблеми інноваційного розвитку підприємств України і політика держави щодо їх подолання / Т. Оніпко // ВІСТІ ЦССТУ. Діловий випуск. – 2011. – С. 1–3.
7. П'ятницька Г.І. Інноваційні стратегії в сучасних умовах господарювання: суть та наукові підходи до формування вибору / Г.І. П'ятницька // Проблеми науки. – 2011. – № 11. – С. 21–29.
8. Стиров М.М. Фінансові ресурси промислових підприємств: теорія, аналіз, управління / М.М. Стиров. – Сиктивкар, 2012. – 1654 с.

УДК 338.24

Момот В.М.*кандидат технічних наук,
доцент кафедри менеджмента**Национального аэрокосмического университета имени Н.Е. Жуковского
«Харьковский авиационный институт»***Гайдедей К.А.***студентка**Национального аэрокосмического университета имени Н.Е. Жуковского
«Харьковский авиационный институт»***ОЦЕНКА ИННОВАЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ АПК**

В статье рассмотрен подход к определению инновационной привлекательности предприятий АПК. Приведено определение исследуемого понятия, рассмотрены качественные характеристики инновационной привлекательности предприятий АПК и на основе обобщения показателей, приводимых в литературе, предложен подход к интегральной оценке уровня инновационной привлекательности. Оценку предлагается производить с использованием экспертного метода, дающего возможность учитывать мнение авторитетных специалистов в сфере инвестиционного и инновационного менеджмента.

Ключевые слова: инновации, инновационная привлекательность, технологические инновации, анализ привлекательности АПК, инновационный потенциал.

Момот В.М., Гайдедей К.А. ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АПК

У статті розглянуто підхід до визначення інноваційної привабливості підприємств АПК. Наведено визначення досліджуваного поняття, розглянуто якісні характеристики інноваційної привабливості підприємств АПК і на основі узагальнення показників, що приводяться в літературі, запропоновано підхід до інтегральної оцінки рівня інноваційної привабливості. Оцінку пропонується проводити з використанням експертного методу, що дає можливість урахувати думку авторитетних фахівців у сфері інвестиційного та інноваційного менеджменту.

Ключові слова: інновації, інноваційна привабливість, технологічні інновації, аналіз привабливості АПК, інноваційний потенціал.

Momot V.M., Gaidedei K.A. EVALUATION OF INNOVATIVE ATTRACTIVENESS OF AGRO-INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article describes the approach to the definition of innovation attractiveness of agricultural enterprises. The definition of the concept under study, considered the qualitative characteristics of innovation and attractiveness of the agricultural enterprises on the basis of generalization of indicators cited in the literature, the approach to the integrated assessment of the level of innovative appeal. Assessment of the proposed performed using an expert method, which makes it possible to take into account the opinion of authoritative experts in the field of investment and innovation management.

Keywords: innovation, innovative attraction, technological innovation, the analysis attractiveness of AIC, innovation potential.

Постановка проблеми. Аналіз состояния АПК свидетельствует об острой необходимости перехода предприятий на инновационный путь развития, предусматривающий техническую и технологическую модернизацию на базе развития науки и распространения передовой практики, обеспечение масштабного использования инноваций. Условием эффективного развития инновационной деятельности является наличие инвестиций. Для аграрной сферы, в силу ее важности для экономики Украины, а также специфики организации воспроизводственных процессов в отрасли проблема повышения уровня инвестирования отрасли и повышения

ее экономической эффективности приобретает все большую актуальность.

Как правило, при исследовании способности предприятия привлечь инвестиции, оценивается ряд параметров, которые составляют его инновационную привлекательность. Проблема исследования инновационной привлекательности стала рассматриваться в литературе сравнительно недавно и связана с понятием и оценкой инвестиционной привлекательности предприятия.

Анализ последних исследований и публикаций. Инновационная привлекательность рассматривается в большинстве литературных источников в рамках